

Gemengde relaties & gemengde gevoelens

Methodieken voor jongeren
en volwassenen.

Gemengde relaties: je hebt ze vast al opgemerkt. Steeds meer vormen ze een onderdeel van het straatbeeld. Koppels waarvan de partners een verschillende huidskleur hebben, springen het meest in het oog. Vaak huppelt nog een meisje of jongen met ondefinieerbare en moeilijk te duiden looks aan moeders of vaders hand.

Tot enkele decennia geleden waren gemengde relaties eerder zeldzaam. Maatschappelijke veranderingen zoals globalisering, media, nieuwe communicatietechnologieën etc. brachten daar verandering in en verruimden onze relationele horizons. Een buitenlandse partner of een partner met een verschillende etnische en/of religieuze achtergrond vormt geen uitzondering meer. Of je jouw droomprinses nu herkent in de Belgische kapster die je kroeshaar probeert te bedwingen of jouw droomprins op een ver exotisch strand tegen het lijf loopt, het feit is dat onze partnerkeuze zich niet langer beperkt tot de eigen groep. In de sociologie vallen 'gemengde relaties' onder de noemer heterogame relaties ('buiten de sociale groep'). Denk hierbij aan christelijk versus boeddhist, arbeider versus kaderlid, etc. Tegenover heterogame relaties staan homogame relaties ('binnen de sociale groep'). Enkele voorbeelden: twee partners uit de adelstand, twee Spaanssprekende Mexicanen, etc. Heterogame en homogame relaties hebben betrekking op respectievelijk verschillen en gelijkenissen in (identiteitsvormende) factoren en kenmerken zoals afkomst, religie, taal, diploma, inkomen...

Steeds meer vrouwen en mannen opteren voor een partner die een andere etnische of religieuze achtergrond heeft. De stijging in het aantal gemengde relaties betekent niet dat de maatschappelijke aanvaarding van gemengde relaties probleemloos verloopt. Gemengde koppels moeten vaak opboksen tegen heel wat vooroordelen en familiale en maatschappelijke weerstand.

De familie en de directe omgeving schatten de slaagkansen van een gemengde relatie vaak laag in vanwege de veronderstelde cultuurverschillen van de partners. Dit hangt onder meer af van de ervaren sociale en culturele verschillen zoals socio-economische achtergrond, opleidingsgraad, etniciteit, godsdienst etc. De kans op

afwijzing stijgt naarmate de omgeving de sociale en culturele verschillen met de 'vreemde' partner groter inschat. Natuurlijk heeft elk 'gemengd koppel' een uniek verhaal en niet alle 'gemengde relaties' hoeven negatief onthaald te worden. Een term die voortdurend opduikt om de moeilijkheden bij een gemengde relatie te verklaren, is de term 'cultuurverschil'. De kracht die aan het zogenaamde cultuurverschil wordt toegekend door buitenstaanders is groot. Hun slaagkansen worden op voorhand door de sociale omgeving als klein ingeschat. Vele reacties op gemengde relaties zijn meestal gestoeld op gangbare beelden en vooroordelen over gemengde relaties of gemengde huwelijken, die dan op het koppel worden geprojecteerd. Vooroordelen ten aanzien van een bepaalde (religieuze) groep zorgen er dan voor dat er meestal afwijzend zal worden gereageerd op een bepaalde partnerkeuze. Pasklare antwoorden en oplossingen bestaan er niet in het omgaan met (familiale) weerstand ten opzichte van 'gemengde relaties'. Toch vormt bewustwording van onderliggende dynamieken een eerste stap in de richting van acceptatie van etnisch en/of religieus gemengde relaties.

Op vlak van partnerkeuze worden vrouwen en mannen niet op dezelfde manier behandeld. In het algemeen staan ouders, ongeacht hun etnische, religieuze of sociaaleconomische achtergrond, afwijzender tegenover een gemengde relatie wanneer het over hun dochter gaat. Meisjes maken hierover meer familiale conflicten mee dan jongens. Dit is onder meer toe te schrijven aan een – al dan niet bewuste- striktere controle van het seksueel gedrag en de partnerkeuze van meisjes en vrouwen. Deze weerstand gaat terug op patriarchale ideeën en vermeende godsdienstige verboden. Er wordt verondersteld dat vrouwen te zwak zijn om aan 'de invloed van de man te weerstaan'. Er wordt uitgegaan van de idee dat de vaderfiguur meer gezag over het kind heeft dan de moeder. Enkele voorbeelden hiervan: de familienaam die in België bij getrouwde koppels (voorlopig nog enkel) langs de mannelijke lijn wordt doorgegeven of de godsdienst van de vader die vaak bepaalt tot welke geloofsovertuiging het kind wordt gerekend.

Signalen uit de achterban geven aan dat het thema interculturele relaties sterk leeft binnen verschillende etnisch-culturele gemeenschappen. Echter een duidelijke ondersteuning met betrekking tot het thema gemengde relaties ontbreekt. Daarom acht *ella* de tijd rijp om actie te ondernemen en het thema in de diepte te verkennen. Via het project 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens' wil *ella* de bespreekbaarheid en aanvaarding van gemengde relaties vergroten. Het project is opgedeeld in 2 luiken, namelijk het cahier 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens' en de toolkit bestaande uit een DVD met begeleidende methodiekenleidraad.

Toolkit

De toolkit bestaat uit een cahier, DVD en methodiekenleidraad. Het cahier 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens. Tips & tricks voor succesvolle aanvaarding en hulpverlening.' is bedoeld voor zowel jongeren en koppels als jongerenbegeleiders en hulpverleners. De inhoud van het cahier is gebaseerd op literatuuronderzoek en diepte-interviews met 20 gemengde koppels. De focus ligt op de relatiebeleving van koppels waarvan de partners een verschillende etnische en/of religieuze achtergrond hebben. Ook de beleving van de ouders komt aan bod. Zij zijn vaak bezorgd over de uitdagingen die een gemengde relatie met zich meebrengt. Hulpverleners geven aan zich onwennig te voelen tijdens de begeleiding van gemengde koppels en kunnen de situatie moeilijk inschatten. Daarom biedt het cahier eveneens handvatten voor hulpverleners die gemengde koppels begeleiden.

In de reportage 'Mix & match made in heaven. Over gemengde relaties....' (+/- 40 minuten) getuigen vier koppels over hun ervaringen en uitdagingen binnen een gemengde relatie. De vier geïnterviewde koppels weerspiegelen de diversiteit die op etnisch, politiek, religieus, sociaaleconomisch en opleidingsvlak in de maatschappij aanwezig is. We stellen de koppels even voor: het Vlaams-Turkse (derde generatie) koppel Lauren en Abdullah, het Vlaams – Senegalese (eerste generatie) koppel Annelies en Kalifa, het Vlaams- Braziliaanse (eerste generatie) koppel Katrien en Michel en het Marokkaans (tweede generatie) -Vlaamse koppel Fatima en Harry. Uit eerste hand verneem je hoe de koppels omgaan met religieuze en cultuurverschillen, op welke manier hun interculturele relatie hen verrijkt en of ze al dan niet met vooroordelen te maken krijgen. De koppels vertellen over de reacties op en de (niet-)aanvaarding van hun relatie door familie en omgeving. De thema's kinderen en opvoeding komen ook ter sprake. Enkele ouders vertellen over hoe zij de gemengde relatie van hun kind ervaren hebben en met welke bekommernissen zij zaten.

Aan de DVD is de methodiekenleidraad 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens. Methodieken voor jongeren en volwassenen.' gekoppeld die door middel van verschillende werkvormen een genuanceerde discussie over gemengde relaties stimuleert. De leidraad is hoofdzakelijk bedoeld voor jongeren van het vierde tot het zesde jaar secundair onderwijs. Niets belet om de methodiek ook bij (jong) volwassenengroepen te gebruiken. Denk hierbij groepen voor opvoedingsondersteuning, moeder- of vadergroepen. De methodiek is heel toegankelijk opgebouwd, met ruime achtergrondinformatie. In combinatie met het cahier 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens' biedt het meer dan voldoende bagage om een workshop te leiden. Aan de hand van verschillende oefeningen wordt de diversiteit in relaties bespreekbaar gemaakt en worden de deelnemers aangemoedigd om na te denken over onderwerpen als relatievorming, partnerkeuze, cultuur en afkomst, vooroordelen en beeldvorming ten opzichte van gemengde relaties, gender(on)gelijkheid

en de relatiebeleving van gemengde koppels. Vaak hebben jongeren én ouders een (ideaal)beeld over hun toekomstige partner of schoondochter/zoon: de (fysieke) eigenschappen waaraan zij/hij (en haar/zijn familie) zou moeten voldoen, bepaalde familiale 'standaarden' die men belangrijk vindt en dergelijke meer. De methodiek is opgebouwd uit 10 fiches die elk een verschillend thema behandelen.

- **Fiche 1 (Kennismaking)** biedt een aantal kennismakingsoefeningen om het ijs in de groep te breken.
- **Fiche 2 (Inleiding)** dient als inleiding op het thema. Via enkele oefeningen wordt gepeild naar de voorkennis van de deelnemers.
- **Fiche 3 (Ideale partner)** peilt naar het beeld van de ideale partner die elke deelnemer heeft.
- **Fiche 4 (Touwdiscussie)** onderzoekt hoe het beeld van de ideale partner vaak een weerspiegeling is van de verwachtingen van de familie, de directe omgeving en de maatschappij.
- **Fiche 5 (Zwarte doos)** gaat via enkele oefeningen dieper in op de negatieve reacties en de courante vooroordelen ten opzichte van gemengde relaties.
- **Fiche 6 (Draaimolen)** doet de deelnemers stil staan bij verschillen op persoonlijk, godsdienstig, sociaaleconomisch en cultureel vlak.
- **Fiche 7 (Quiz)** gaat via een aantal vragen na wat de deelne(e)m(st)ers van de reportage hebben onthouden.
- **Fiche 8 (Rollenspel)** is een oefening die nagaat welke normen en waarden met betrekking tot relaties binnen een gezin gelden.
- **Fiche 9 (Dilemmaspel)** doet nadenken over de genderongelijkheid in de context van de niet-aanvaarding van gemengde relaties.
- **Fiche 10 (Stellingenspel)** leert de deelne(e)m(st)ers een genuanceerde mening in te nemen met betrekking tot gemengde relaties.

Door de mix 'n' match-methode van de DVD en de werkvormen kun je de workshop aan de groep aanpassen. Je hoeft dus niet alle werkvormen te behandelen. Een vorming kan als volgt verlopen: Je maakt kennis en vervolgens peil je naar de meningen en ideeën die de groep er over gemengde relaties op nahoudt. Vervolgens kun je de gehele of enkele stukjes van de DVD vertonen en selecteer je enkele werkvormen om het thema diepgaander te bespreken. De reportage duurt ongeveer 40 minuten.

Eindtermen

ella vindt het belangrijk dat haar educatief materiaal tegemoet komt aan de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen van het secundair onderwijs zoals voorgeschreven door het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming. Voor het Algemeen Secundair Onderwijs, Beroepssecundair Onderwijs, Kunstsecundair Onderwijs en Technisch Secundair Onderwijs zijn zowel voor de eerste, tweede als derde graad zijn een aantal vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen geformuleerd. Deze methodiek sluit aan bij de 'Context 3: sociorelationale ontwikkeling' en 'Context 7: socioculturele samenleving'. Meer specifiek spelen de methodiek en dvd in op volgende eindtermen van 'Context 3':

- De leerlingen accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
- De leerlingen handelen discreet in situaties die dat vereisen;
- De leerlingen doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
- De leerlingen uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen;
- De leerlingen zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten;
- De leerlingen beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen.

Voor 'Context 7' gaat het om volgende ontwikkelingsdoelen:

- De leerlingen kunnen de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen beschrijven;
- De leerlingen kunnen constructief omgaan met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.

Tips voor de workshopbegeleider

Je bent vast een ervaren workshopbegeleider die vlot de voorgestelde werkvormen in groep weet naar voor te brengen en te hanteren. We raden je aan om het cahier 'Gemengde gevoelens & gemengde relaties' door te nemen voor je aan een workshop begint. Zo ben je goed voorbereid en ingewerkt in het thema.

1. Bewustzijn van je eigen opvattingen

Het is belangrijk om je bewust te zijn van je eigen meningen over relatievorming en in het bijzonder gemengde relaties. Vaak geven we via onze communicatiestijl onbewust onze meningen door waardoor je de deelne(e)m(st)ers beïnvloedt en in een bepaalde richting stuurt. Dit hoeft niet slecht te zijn, maar een te sterke sturing moet vermeden worden. Bewust zijn van en rekening houden met je eigen meningen en de invloed die ze kunnen hebben op het verloop van de workshop, zijn van belang.

2. Open houding

Bij het toepassen van de werkvormen, moet je als begeleider een open en onbevooroordeelde houding aannemen. Wanneer deelne(e)m(st)ers ondervinden dat je hen probeert te begrijpen en dat je open staat voor hun visies zal het makkelijker zijn om een vertrouwensband te ontwikkelen. Stel je als begeleid(st)er op zo'n manier op dat je niet probeert de meningen en opvattingen van de deelne(e)m(st)ers te veranderen, maar probeer hun ideeën te verruimen en hen alternatieven te laten ontdekken. Probeer een klimaat te creëren dat open is, maar waar ook structuur aanwezig is. Respect ten opzichte van de begeleid(st)er maar eveneens tussen de groepsleden onderling is cruciaal.

3. Motivatie groep

De groep moet gemotiveerd raken door de inhoud van het thema. Hiervoor vertrek je best vanuit de leefwereld van de groep. Probeer je bij een groep jongeren in te leven in hun leefwereld. Bij een groep ouders vertrek je vanuit de beleving van de ouders.

SPELVORM 1

Kennismaking

Om het ijs te breken in een groep, begin je met een kennismakingsspel. Op die manier leren de aanwezigen en de begeleid(st)er elkaar kennen. Voor groepen die elkaar wel al kennen, kun je beginnen met een leuke opwarmer.

Doelstelling

- › De deelne(e)m(st)ers en begeleid(st)er maken kennis met elkaar.
- › De groep opwarmen, een aangename groeps sfeer ontwikkelen.
- › Interactie tussen de groepsleden aanmoedigen.

Beschrijving: Namenronde

- › Laat elke deelne(e)m(st)er zich voorstellen en laat hem/haar kort vertellen over zijn/haar naam. Bijvoorbeeld: de betekenis van de naam, wie de naam gekozen heeft (bijvoorbeeld moeder, vader, grootouder(s), uit welk land de naam komt, etc.)

Beschrijving: Bijnamenspel

- › De deelne(e)m(st)ers stellen zich één voor één voor. Elk groeps lid bedenkt een bijvoeglijk naamwoord dat ze voor hun naam plaatsen. Het adjectief begint met dezelfde letter als de naam van het groeps lid. Bovendien dient het adjectief iets te vertellen over de persoon in kwestie.
- › Geef voorbeelden wanneer iemand het moeilijk heeft om iets te bedenken. Bijvoorbeeld: Slimme Sander, Aardige Aisha, etc.

Beschrijving: Drie feitenspel

- › Elk groeps lid pent 3 feiten over zichzelf neer. Eén van de feiten is een leugen.
- › Om de beurt leest elk groeps lid de 3 feiten voor.
- › De rest van de groep probeert de leugen te achterhalen.
- › Vervolgens onthult het groeps lid de leugen.

Variant:

- › Je kunt de deelne(e)m(st)ers de leugen van elk groeps lid laten noteren op een blad.
- › Wanneer iedereen aan de beurt is geweest, keer je terug naar het eerste groeps lid. Hij/zij identificeert de leugen.
- › Het groeps lid dat de meeste leugens geraden heeft, wint.

Beschrijving: In de rij

- › Ga volgens bepaalde criteria in een rij gaan staan.
- › Criteria kunnen bijvoorbeeld zijn: schoenmaat, beginletter van de naam, leeftijd, enz.

Duur

10-15 minuten

De duur van de oefening hangt af van het aantal deelne(e)m(st)ers. Je hoeft niet alle oefeningen te doen. De 4 oefeningen dienen enkel tot inspiratie.

Materiaal

Schrijfgerei en papier voorzien bij de variant van het Drie Feitenspel.

SPELVORM 2

Inleiding tot het thema

Welke voorkennis met betrekking tot gemengde relaties heeft de groep in huis? Kennen de groepsleden persoonlijk gemengde koppels? Welke ideeën leven over gemengde relaties onder de groepsleden?

Doelstelling

- › De deelne(e)m(st)ers worden ingeleid met betrekking tot het thema.
- › Er wordt gepeild naar de voorkennis, inzichten en standpunten over het thema van de deelne(e)m(st)ers.

Beschrijving: Aanvuloefening

- › Hang een flap op en formuleer verschillende aanvulzinnen die betrekking hebben op het thema. Formuleer de startvraag duidelijk.
- › Geef de deelne(e)m(st)ers de opdracht om antwoorden op de aanvulzinnen te verzinnen.
- › Laat de deelne(e)m(st)ers opschrijven wat ze te melden hebben.
- › Houd de aanvulling zo kort mogelijk en gebruik bij voorkeur trefwoorden.

Enkele voorbeelden:

1. Een gemengde relatie is een relatie...
 2. Ik ken gemengde koppels in mijn omgeving, maar ik denk dat...
 3. Indien ik een gemengde relatie zou hebben, dan...
- › Leg uit wat een gemengde relatie is.
In de sociologie vallen gemengde relaties onder de noemer heterogame relaties, dit betekent 'buiten de sociale groep'. Denk bijvoorbeeld aan een relatie tussen een partner uit de arbeidersklasse met een partner uit de middenklasse. Onder heterogame relaties vallen ook relaties waarvan beide partners een verschillende etniciteit hebben. Er is ook sprake van een heterogame relatie wanneer beide partners een andere godsdienstige achtergrond hebben. Tegenover heterogame relaties staan homogame relaties. Denk aan een relatie waarvan beide partners uit de adel stammen, of 2 Turkssprekende partners met een Turkse achtergrond. Heterogame en homogame relaties hebben betrekking op verschillen en gelijkenissen in (identiteitsbepalende) factoren/kenmerken zoals afkomst, huidskleur, sociale status, taal, religie, opleiding, etc. Voor meer informatie zie cahier 'Gemengde relaties & gemengde gevoelens'.*

Duur

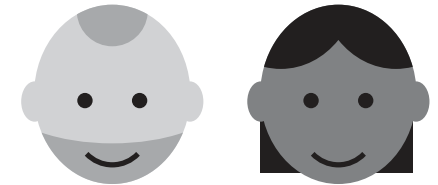
10-15 minuten
De duur van de oefening hangt af van het aantal deelne(e)m(st)ers. Je hoeft niet elke oefening te doen.

Materiaal

Bord/flip-over, schrijfgerei

Beschrijving: Woordenassociatie

- › Schrijf het begrip 'gemengde relaties' in het midden van het bord/flip-chart. Teken een cirkel om het begrip.
- › Vervolgens trek je lijnen naar alle kanten net als de draden van een spinnenweb.
- › Laat de groep associëren over het thema "gemengde relaties". 'Wat schiet je te binnen als je aan het begrip "gemengde relaties" denkt?'
- › Schrijf aan het eind van de lijn het woord dat door de deelne(e)m(st)ers wordt vermeld.
- › Leg uit wat een gemengde relatie is. Zie uitleg bij "Aanvuloefening".

Etniciteit verwijst naar een sociaal-culturele identiteit die een bepaald groep mensen of een aantal bevolkingsgroepen met elkaar verbindt. De leden van deze bevolkingsgroepen identificeren zich via gezamenlijke factoren zoals nationaliteit, familiebanden, godsdienst, taal, geboorteplek, cultuur of geschiedenis. Etniciteit kan niet louter herleid worden tot verschillen in huidskleur en cultuur. Het is een sociale constructie van de 'ander' die via opvoeding, beeldvorming, media, onderwijs... wordt vorm gegeven.

SPELVORM 3

De ideale partner

Iedereen fantaseert wel eens over zijn/haar droomprins of droomprinses. Welke verwachtingen koesteren jongeren over hun ideale partner? Hoe ziet hij/zij eruit? Over welke kwaliteiten dient de ideale man/vrouw te beschikken?

Doelstelling

- › De deelne(e)m(st)ers verwerven inzicht in de verwachtingen ten aanzien van de toekomstige partner.
- › De deelne(e)m(st)ers worden zich bewust van het ideaalbeeld dat anderen over hun ideale partner hebben.
- › De deelne(e)m(st)ers krijgen inzicht in de gemeenschappelijke ideeën met betrekking tot de ideale partner.

Beschrijving

- › Elk groepslid schrijft 5 kenmerken van zijn/haar ideale partner op een korte en kernachtige manier op een blad papier.
- › Vervolgens leest elk groepslid voor wat hij/zij neergeschreven heeft. Deze oefening brengt de individuele meningen van elk groepslid aan het licht.

Variant

- › De groepsleden schrijven 3 kenmerken van zijn/haar ideale partner op een blad papier neer.
- › De groepsleden geven de briefjes naar rechts door.
- › Nu moet elk groepslid één van de kenmerken die op het briefje staan doorschrapen. Het groepslid doorstreept het kenmerk dat het minst belangrijk is voor hem/haar. Het groepslid schrijft een andere voor hem/haar belangrijk kenmerk van de ideale partner op.
- › Geef de briefjes door tot dat ieder zijn/haar eigen briefje weer voor zich heeft. Om beurten lezen de groepsleden voor welke 3 kenmerken op zijn/haar blad zijn overgebleven. Deze oefening weerspiegelt de gemeenschappelijke ideeën van de groep over de ideale partner omdat de minder gedeelde ideeën vanzelf afvallen.

Duur

15 tot 25 minuten
De duur van de oefening hangt af van het aantal deelne(e)m(st)ers.

Materiaal

Schrijfgerei en papier

SPELVORM 4

Touwdiscussie

De verwachtingen van ouders over de partnerkeuze van hun kind kunnen soms sterk verschillen van deze van zoon- of dochterlief. Meestal willen ouders een schoonzoon of –dochter uit 'een goed gezin', met dezelfde etnische en religieuze achtergrond. Familie speelt een rol wanneer het op partnerkeuze aankomt en de instemming van de ouders met de mogelijke partnerkeuze is voor de meeste jongeren belangrijk. Het beeld dat we ons vormen van de 'ideale partner' is bewust of onbewust vaak een weerspiegeling van de verwachtingen van de familie, de nabije omgeving en de maatschappij.

Doelstelling

- › De groepsleden leren een genuanceerde mening te vormen.
- › De standpunten worden gevisualiseerd.
- › Inzicht verwerven in de complexiteit van partnerkeuze.

Methode

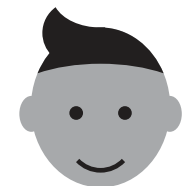
- › Ter voorbereiding van de discussie geef je 2 uiterste meningen over een onderwerp. Eén mening is duidelijk voor en één mening is duidelijk tegen. Twee groepsleden moeten deze mening vertegenwoordigen door links respectievelijk rechts te staan. Ze houden elk het uiteinde van het touw vast.
- › Je hoeft niet alle onderwerpen te behandelen.

Duur

20 - 30 minuten
De duur van de oefening is afhankelijk van het aantal deelne(e)m(st)ers.

Materiaal

Ongeveer 3 meter touw
Kaartjes en paperclips

Mogelijke thema's met 2 uiterste meningen:

1. *Het profiel van de ideale partner*

- › De opleiding en het beroep van mijn ideale partner is belangrijk. Mijn ideale partner moet aan een specifiek opleidings- en beroepsprofiel voldoen.
- › De opleiding en het beroep van mijn ideale partner is niet belangrijk. Of mijn partner metselaar of dokter is, maakt mij niet uit.

2. *De invloed van de ouders op partnerkeuze*

- › Alleen ik beslis over een partner. Mijn ouders hebben daar geen invloed op. Zelfs al vinden ze mijn partner niet leuk, ze moeten mijn keuze maar aanvaarden.
- › Mijn ouders mogen mijn toekomstige partner kiezen. Ik vertrouw er op dat mijn ouders een partner voor mij kiezen die op alle vlakken bij mij past.

3. *De ideale partner volgens de ouders*

- › Voor mijn ouders is de achtergrond van mijn partner van geen enkel belang. Mijn ouders zouden een Afrikaanse schoonzoon of –dochter met een andere taal en godsdienst met open armen ontvangen.
- › Voor mijn ouders is de achtergrond van mijn partner van groot belang. Ze hebben liever dat mijn toekomstige partner dezelfde taal spreekt, uit hetzelfde land komt en dezelfde godsdienst heeft.

4. *De invloed van de sociale omgeving*

- › Als mijn vrienden en vriendinnen mijn partner niet leuk vinden dan maak ik het uit. Mijn partner moet in mijn vriendenkring passen.
- › Vinden mijn vrienden en vriendinnen mijn partner niet leuk dan is er geen sprake van echte vriendschap. Mijn partner komt op de eerste plaats. Ik kan wel nieuwe vrienden en vriendinnen maken.

- › Vraag de deelne(e)m(st)ers om hun mening over het onderwerp op een kaartje te schrijven. Vervolgens hangen ze het kaartje met een paperclip aan het touw vast.
- › De positie van het kaartje geeft weer hoe dicht/ver de individuele mening van de uiterste opinies staat.
- › Hierna kun je een groeps gesprek beginnen over de opgehangen meningen.

SPELVORM 5

Zwarte doos

De slaagkansen van een gemengde relatie worden door de buitenwereld vaak klein ingeschat. Culturele en sociale verschillen worden als onoverbrugbaar beschouwd en worden als verklaring gebruikt om moeilijkheden binnen een gemengde relatie te duiden. Negatieve reacties op gemengde relaties berusten vaak op vooroordelen ten aanzien van bepaalde etnische/religieuze of culturele groepen. Hoe kijkt de groep naar verschillen in cultuur, godsdienst, opleiding, socio-economische status, enz.?

Doelstelling

- › De groepsleden leren luisteren, duidelijk formuleren en de mening van anderen te respecteren.
- › Onderliggende stereotype ideeën en vooroordelen komen naar boven via het anonieme karakter van de oefening.
- › Een discussie op gang brengen over vooroordelen en stereotypes.

Beschrijving

- › De deelne(e)m(st)ers geven anoniem hun mening over het onderwerp gemengde relaties.
- › De begeleider of een deelne(e)m(st)er geeft een stelling. Vervolgens noteert ieder op een blad papier zijn mening.
- › Mogelijke stellingen:
 1. Verschillen in opleiding en sociale klasse hebben een grotere invloed op een relatie dan cultuurverschillen.
 2. Je vindt het best een partner uit je eigen groep, namelijk iemand die dezelfde taal spreekt, hetzelfde geloof en dezelfde huidskleur heeft.
 3. Een gemengde relatie kan enkel slagen wanneer één partner zich volledig aanpast aan de ander.
 4. Als je met een moslimman trouwt, moet je een hoofddoek dragen.
 5. Som enkele verschillen op die een gemengd koppel kan ervaren.
- › Alle meningen worden verzameld in een doos of grote omslag.
- › Nadien worden de meningen voorgelezen en kan er gediscussieerd worden over de opinies.

Duur
20 - 30 minuten

Materiaal
Schrijfgerei en papier
Doos of omslag

Vragen die de discussie op gang kunnen brengen:

- › Waarom kiezen mensen voor een partner van de eigen of een andere (etnische) groep? Wat is er zo aantrekkelijk aan een 'vreemde' partner?
- › Is cultuur belangrijk voor je? Waarom? Welke zaken zijn belangrijk?
- › Op basis waarvan vormen we onze mening over anderen? Op basis van ervaring, stereotypes, vooroordelen? Kun je enkele stereotypes en/of vooroordelen over bepaalde groepen opsommen?
Indien nodig leg je uit wat een stereotype en een vooroordeel is.

Een stereotype bestaat uit gedeelde opvattingen of gelijke ideeën over een bepaalde groep mensen. De kenmerken van een persoon worden overgedragen op de hele groep. Stereotypen zijn vaak gebaseerd op contacten of beelden die we hebben opgedaan via school, de media of thuis. Deze ervaringen worden veralgemeend en gebruikt voor alle mensen die we ermee kunnen associëren. Stereotypen vereenvoudigen de realiteit. Bijvoorbeeld: meisjes kunnen niet voetballen, domme blondjes, mannen denken alleen aan seks, Afrikanen kunnen goed zingen, gierige Nederlanders.

Een vooroordeel is een oordeel over iets, iemand of een gehele groep zonder dat je hier echt iets over weet. Denk aan: al een mening hebben over iemand zonder deze persoon echt te kennen. Vooroordelen kunnen positief of negatief zijn, maar ze kloppen vaak niet met de werkelijkheid. Vooroordelen worden aangeleerd en zijn gebaseerd op zaken die je hebt meegemaakt, gezien of enkel maar gehoord hebt. Ze zijn hardnekkig. Bijvoorbeeld: Buitenlanders zijn profiteurs, moslimmeisjes zijn onderdrukt, homo's zijn verwijfd, Belgische meisjes zijn sletten, ...

SPELVORM 6

Draaimolen

Culturele verschillen worden vaak aangewezen als de oorzaken van problemen binnen een gemengde relatie. Het verschil in 'normen en waarden' wordt eveneens door de buitenwereld naar voor geschoven als factoren die een gelukkige en succesvolle relatie in de weg (kunnen) staan. Daartegenover staan de reacties van gemengde paren die zich bewust zijn van de cultuurverschillen maar er nog nauwelijks bij stil staan. Niet alle verschillen zijn natuurlijk cultureel. De invloed van persoonlijke, economische, sociale, religieuze en politieke verschillen op een relatie zijn niet te verwaarlozen. Aanpassingen binnen een gemengd koppel zijn zeker nodig, maar de meesten ervaren dit als een verrijking maar ook als een uitdaging.

Doelstelling

- › Het verkennen van verschillende ziens- en handelwijzen met betrekking tot gepercipieerde culturele verschillen.
- › Het stimuleren van overleg en onderhandeling om tot een compromis te komen.

Duur

De duur van de oefening hangt af van de groepsgrootte. Reken per gesprek 5 minuten. De duur van de discussie en bespreking van de oefening bepaal je zelf.

Materiaal

Kopieer op voorhand voldoende vragenkaartjes en knip ze uit.

De vragenkaartjes
vind je achteraan →

Beschrijving

- › Vorm 2 groepen (nummers 1 en 2). De leden van de groep 1 vormen de binnenkring en nemen plaats op een stoel. De leden van groep 2 vormen de buitenkring en gaan tegenover de binnenkring zitten. De groep zal in 2 kringen tegen elkaar in draaien waardoor elke deelne(e)m(st)er telkens een nieuwe gesprekspartner krijgt.
- › Vooraf maak je kaartjes die door de groepsleden gebruikt zullen worden. De kaartjes bevatten dilemma's of reële situaties met betrekking tot de verschillen binnen een gemengd koppel.
- › De nummers 1 van de binnenkring krijgen een aantal kaartjes. Ze houden de tekst naar beneden. Vervolgens trekken ze een kaartje en lezen de situatie voor aan de nummers 2. De nummers 1 en 2 vertellen over hun standpunt. Laat hen ook nadenken over wat voor verschillen het gaat: cultureel of eerder economisch, sociaal enz. Een aantal verschillen in de situatieschetsen lijkt op het eerste zicht cultureel, maar is bij nader inzien eerder persoonlijk, economisch... of het gaat om een mengeling van verschillen.
- › Probeer, bij tegengestelde standpunten, de gesprekspartners aan te moedigen om tot een compromis te komen.
- › Na een drietal minuten staan de nummers 2 op en schuiven met de klok mee naar de volgende plek. De nummers 1 blijven zitten en laten een nieuwe gesprekspartner een kaartje trekken. Het initiatief wisselt per ronde tussen de nummers 1 en 2.
- › De carrousel eindigt wanneer de groepsleden bij hun initiële gesprekspartner belanden.
- › Nadien kun je de oefening in groep bespreken. Vraag onder meer naar:
 - Hoe was het om over verschillen te praten?
 - Maakte het een verschil met wie je sprak?
 - Waar lag dat verschil aan (persoonlijkheid, gender, etniciteit, levensbeschouwing...)?
 - Welke vragen leidden tot meningsverschillen en waarom?
 - Op welke vlakken lagen die verschillen? (bijvoorbeeld verschil in visie, normen, waarden)
 - Hoe heb je eventueel een akkoord kunnen bereiken?

SPELVORM 7

Quiz

Via de vorige oefeningen heb je een beeld van de ideeën en meningen over gemengde relaties die de groep er op nahoudt. De visies worden nu getoetst aan de werkelijke ervaringen van gemengde koppels. In de reportage 'Mix & match made in heaven. Over gemengde relaties...' komen 4 gemengde koppels aan het woord die meer inzicht bieden in de manier waarop zij hun relatie beleven.

Doelstelling

- › Informatie met betrekking tot de beleving en ervaring van gemengde koppels verstrekken.
- › Analyse van de opinies en ervaringen van reële gemengde koppels.
- › Belangstelling opwekken voor de diversiteit aan relatievormen.

Methode

- › Geef kort uitleg over de reportage 'Mix & match made in heaven. Over gemengde relaties...'
- › De koppels praten over verschillende thema's waaronder cultuur- en godsdienstverschillen, de aanvaarding van hun relatie door hun familie en omgeving, de uitdagingen van een gemengde relatie, de opvoeding van hun kinderen, etc.
- › Meld dat er na de reportage enkele multiple choice quizvragen volgen.
- › Afhankelijk van de groepsgrootte verdeel je de deelne(e)m(st)ers in groepjes van 3-4 personen. Elk team krijgt 3 kaartjes met opties A – B – C. Lees de vraag luidop en laat elk groepje eventjes overleggen. Vervolgens maken ze hun keuze kenbaar via het A-, B- of C- kaartje. Noteer de antwoorden per team op een bord of flip-over.
- › Het team met het grootste aantal correcte antwoorden wint.

Duur

60 minuten

De reportage duurt ongeveer 40 minuten.

Trek ongeveer 20 minuten uit voor de quiz.

Materiaal

Zorg voor voldoende kaartjes met opties A – B – C.

Quizvragen

1. **Wat is een gemengde relatie?**
 - Een relatie met verschillende partners.
 - Een relatie waarvan de partners een verschillende etnische/religieuze afkomst hebben.
 - Een man die verschillende vrouwen heeft.
2. **Hoe reageert de moeder van Fatima op haar relatie met Harry?**
 - Ze aanvaardt de relatie zonder problemen.
 - Aanvankelijk had ze het er moeilijk mee, maar nu aanvaardt haar moeder de relatie.
 - De moeder van Fatima aanvaardt de relatie nog steeds niet.
3. **Waar heeft Katrien haar vriend Michel leren kennen?**
 - In België.
 - In Brazilië.
 - In Nederland.
4. **Wat maakt het voor de familie van Fatima moeilijk om haar gemengde relatie te aanvaarden?**
 - Harry is geen moslim.
 - Harry is een Belg.
 - De mening van de omgeving en de sociale druk maken het moeilijk voor haar familie om de relatie te aanvaarden.
5. **Annelies en Kalifa hielden ook een huwelijksfeest in Senegal. Wat vond de vader van Annelies vreemd aan de huwelijksceremonie in de moskee?**
 - Annelies moest zich bekeren tot islam.
 - Er werd veel gedanst.
 - Er waren geen vrouwen aanwezig.
6. **Katrien is vrijzinnig en Michel katholiek opgevoed. Mochten Katrien en Michel trouwen, dan zouden ze een feest in Brazilië houden. Wat zou Katrien moeilijk vinden?**
 - Dat ze katholiek zou moeten worden, mocht ze voor de kerk trouwen.
 - Dat het feest 3 dagen duurt.
 - Dat haar Belgische familie niet aanwezig zou zijn.
7. **De moeder van Lauren vond een lange brief op de tafel. Wat stond in de brief?**
 - Dat ze een vriend van Turkse afkomst, Abdullah, heeft.
 - Dat ze zich bekeerd heeft tot de islam.
 - Dat ze bij Abdullah gaat intrekken.
8. **Wat vertelt Annelies over het slagen van een gemengde relatie?**
 - Liefde overwint alles. Als je van elkaar houdt, dan is geen enkele uitdaging te groot.
 - Culturele of religieuze verschillen zijn soms zo groot dat het moeilijk is om een gemengde relatie te doen slagen.
 - Je moet allereerst dezelfde belangstellingen hebben en dat hangt vaak samen met dezelfde sociale klasse en studieniveau. Het sociale verschil is veel doorslaggevend dan het culturele verschil voor het welslagen van een gemengde relatie.
9. **Kalifa vertelt over cultuurverschillen. Wat zegt hij over Belgische feesten?**
 - Iedereen is heel open en het bier is zo lekker.
 - Hij vindt het vreemd dat mannen en vrouwen samen feesten en niet apart zitten.
 - Je gaat altijd met 2 naar een feest, want anders ben je alleen. Niemand komt naar je toe om met je te praten.
10. **De moeder van Lauren geeft 2 voorbeelden van zaken die Lauren door haar gemengde relaties terug in de familie heeft binnen gebracht.**
 - De Turkse keuken en de Turkse kunst.
 - Het familiegevoel en zin voor spiritualiteit.
 - Capoeira en het belang van sport

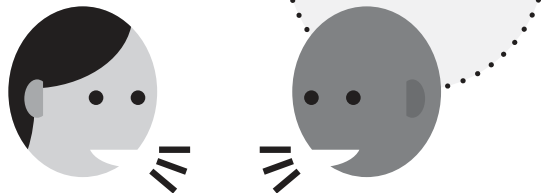
SPELVORM 8

Rollenspel

Iedere familie heeft zijn eigen normen en waarden. Wat aanvaardbaar is voor de ene familie wordt niet gewaardeerd door een andere familie. Gemengde relaties of huwelijken kunnen afgewezen worden omdat ze als een bedreiging voor de eenheid binnen de familie worden aanzien. Er heerst argwaan ten aanzien van de schoondochter of –zoon met een andere etnische of religieuze achtergrond. Men vreest dat deze zal ingaan tegen bepaalde gebruiken, familietradities of overtuigingen. Dergelijke visies zijn vaak ongegrond en aan de basis ervan liggen vooroordelen, stereotypen of een vertekend beeld van de ander.

Doelstelling

- › Analyse van de boodschappen die we van onze eigen familie krijgen over mensen met een andere etnische/culturele/godsdienstige/sociale achtergrond.
- › Bewustwording van de rol van de familie bij het doorgeven van waarden met betrekking tot partnerkeuze.
- › Bewustwording van stereotypen, vooroordelen en discriminatie.

Duur
40 - 45 minuten

Materiaal
Kopieer de rollenfiches. Voorzie schrijfgerei en papier voor de aangestelde waarnemers.

Beschrijving

- › Leg uit dat jullie een rollenspel gaan spelen die de ideeën over personen uit etnisch-culturele minderheden binnen een familie zullen blootleggen.
- › Vraag 4 vrijwilligers om de rollen te spelen. Twee vrijwilligers spelen de rol van het ouderpaar. Een vrijwilligster speelt de dochter en één vrijwillig(st)er speelt de oudere broer/zus.
- › Elke acteur/actrice krijgt de rollenfiches waarin de situatie geschetst wordt. Hij/zij bestudeert gedurende enkele minuten zijn/haar rol.
- › De acteurs en actrices spelen nu de scène. Plaats 4 stoelen in een halve cirkel. Leg aan de groep uit dat dit de woonkamer voorstelt waarin een familiediscussie zal plaats vinden.
- › De rest van de deelne(e)m(st)ers zijn waarnemers.
- › Je kan de situatie aanpassen naargelang de culturele en sociale achtergrond van de groep. Je kan de vriend van de dochter Afrikaan, moslim, Belg, katholiek, e.d. maken. Indien nodig, dan kun je de rollen nog meer invullen. Voor de moeder heeft de ideale schoonzoon bijvoorbeeld een goede job en opleiding, spreekt dezelfde taal en behoort tot dezelfde klasse, etc.
- › Afhankelijk van hoe het rollenspel evolueert, bepaal je de tijd. Een kwartier is lang genoeg.
- › Tijdens de bespreking vraag je eerst naar de gevoelens en ervaring van de acteurs/actrices.
- › Vervolgens houd je een algemene discussie met de groep. Vraag bijvoorbeeld:
 - › *Welke argumenten zou jij in de discussie gebruikt hebben?*
 - › *Zou het anders geweest zijn mocht de dochter een vriend voorgesteld hebben met dezelfde etnische/religieuze achtergrond?*
 - › *Denk je dat dit soort discussies nog steeds voorkomen of is dit achterhaald?*
 - › *Heb je zelf al dergelijke ervaring meegemaakt? Ken je iemand met eenzelfde soort ervaring?*
 - › *Zijn er nog andere manieren waarop je je partner kan voorstellen aan je ouders (via een tussenpersoon, gewoon als een vriend voorstellen)?*

Variante:

- › Stel 4 waarnemers aan die tijdens het rollenspel één personage zullen observeren.
- › Ze letten op de argumenten die aangehaald worden door het personage dat zij volgen.
- › Vraag voor de algemene bespreking naar de genoteerde argumenten van het door hen gevolgd personage.

SPELVORM 9

Dilemmaspel

Vaak gelden er voor mannen en vrouwen andere regels en verwachtingen betreffende de partnerkeuze. Gemengde relaties liggen vaak moeilijker wanneer het om vrouwen/meisjes gaat. Patriarchale en seksistische ideeën liggen vaak aan de basis van dergelijke weerstand. Deze genderongelijkheid komt overal voor*. Meisjes/vrouwen, ongeacht hun etnische of religieuze achtergrond, ervaren vaker familiale conflicten vanwege hun partnerkeuze.

Doelstellingen

- › Het bespreekbaar maken van een controversieel onderwerp en het zichtbaar maken van de bestaande weerstanden.
- › Het bewust worden van de genderongelijkheid met betrekking tot partnerkeuze.
- › De deelne(e)m(st)ers ontwikkelen meer kennis en leren keuzes maken.

Beschrijving

- › Begin met uitleg te geven over wat een dilemma is.
Een dilemma verwijst naar een keuze uit 2 of meer alternatieven die even (on)aanrekkelijk zijn.
- › Tijdens het dilemmaspel nemen de groepsleden een standpunt in ten aanzien van een dilemma. Ze lichten hun keuze ook toe.
- › Stel een aantal dilemma's op met elk 3 keuzemogelijkheden. Laat de groepsleden de mogelijkheid om zelf een alternatief te verzinnen.

Dilemma 1

- › Je bent net verhuisd. Af en toe sla je een babbeltje met je nieuwe Belgische buurmeisje. Na enkele gesprekken kom je te weten dat ze sinds enkele maanden een Marokkaans vriendje heeft. Je buurmeisje is openhartig en vertelt je dat haar familie weet heeft gekregen van haar vriendje. Haar ouders zijn niet te spreken over haar relatie omdat haar vriendje een moslim is. Haar ouders willen dat ze ophoudt hem te zien. Ze twijfelt over haar relatie en overweegt om haar relatie stop te zetten. Hoe reageer je?
 1. Ik raad haar aan om te kappen met de relatie. Een Belgisch meisje heeft beter geen moslimvriendje. Moslimmannen onderdrukken hun vrouwen.
 2. Ik maak haar duidelijk dat ze haar hart moet volgen. Als ze van hem houdt, gaat ze de relatie niet verbreken. Liefde overwint alles.
 3. Ik stel voor dat ze met haar ouders praat en haar gevoelens voor haar vriend uitlegt. Misschien kan ze haar vriendje aan haar ouders voorstellen. Als ze hem leren kennen, draaien ze misschien bij.
 4. Iets anders....

Duur
20 minuten

Materiaal
Schrijfmateriaal en kaartjes.

Dilemma 2

- › Een Indische jonge vrouw komt in België verder studeren. Ze raakt bevriend met een Belgische student en na een tijdje worden ze verliefd. Na een relatie van 2 jaar vraagt haar Belgische vriend haar ten huwelijk. Ze stemt in en vertelt dit aan een goede vriendin, ook een Indische studente in België. Zij raadt het huwelijk af. Het is beter om te trouwen met iemand uit je eigen land, met dezelfde cultuur en godsdienst. Een huwelijk met een Belgische man blijft volgens de vriendin nooit duren. Belgische mannen bedriegen hun vrouw vaak. Wat zou je doen, mocht je in de positie van de Indische studente verkeren?
 1. Ik beslis zelf wel met wie ik trouw. Ik trek mij niks aan van wat anderen zeggen.
 2. De Indische en Belgische culturen verschillen zo erg van elkaar. Vroeg of laat komen er problemen door cultuurverschillen. Ik ga beter niet in op het aanbod.
 3. Elke relatie is gemengd. Je moet altijd compromissen sluiten in een relatie. Als we open met elkaar communiceren, dan lukt het wel.
 4. Iets anders....
- › Elk groepslid moet een keuze maken en noteert dit op een kaartje. Natuurlijk is er niet één goede oplossing: er is geen goed of fout antwoord. Hoed je dus voor het 'veroordelen' van een individuele keuze.
- › Laat de groep discussiëren over de verschillende alternatieven. Het is belangrijk dat de deelne(e)m(st)ers leren nadenken over het dilemma, hun motivatie uitleggen en luisteren naar de mening van anderen. Een groepslid mag ook van mening veranderen.
- › Je kunt ook doorvragen. Vraag aan de groep hoe ze zouden reageren mocht het in dilemma 1 om een Belgische jongen en een Marokkaans meisje gaan. Wat zou hun standpunt zijn, mocht in dilemma 2 een Indische jongen met een Belgisch meisje trouwen? Waarom wordt er een onderscheid gemaakt tussen mannen en vrouwen?

* Gender verwijst naar de socio-culturele invulling van biologische geslachtsverschillen. In elke maatschappij krijgen mannen en vrouwen op basis van hun geslacht bepaalde sociale rollen toegeschreven. Het gaat vaak om stereotype rolpatronen en hangen af van de specifieke socio-economische, politieke en culturele context en worden mede beïnvloed door factoren als etnische groep, klasse, leeftijd.... Rolpatronen zijn aangeleerd en worden tijdens het opgroeien via de ouders en de samenleving zowel bewust als onbewust doorgegeven. Deze rolpatronen beïnvloeden de ontplooiing van het individu en diens positie in de maatschappij. Voorbeeld: van meisjes wordt verwacht dat ze lief en aanhankelijk zijn, terwijl jongens stoer en sterk moeten zijn.

SPELVORM 10

Stellingenspel

Hoe een familie en de directe omgeving tegenover een gemengde relaties staan, zal afhangen van de ervaren culturele en sociale verschillen. Het kan gaan om verschillen op vlak van etnische achtergrond, socio-economische status, godsdienstige overtuiging, leeftijd, opleidingsniveau, taal etc. Reacties op gemengde relaties kunnen zowel negatief (gemengde koppels gaan sneller uit elkaar) als positief (kinderen uit gemengde huwelijken zijn mooi) zijn. Ze zijn vaak gebaseerd op vooroordelen en stereotypen.

Doelstellingen

- › De deelne(e)m(st)ers uiten hun eigen mening en opvatting op een genuanceerde manier.
- › Het bevorderen van het inlevingsvermogen en het begrip voor verschillende standpunten omtrent een bepaald onderwerp.
- › De deelne(e)m(st)ers verwerven inzicht in verschillende relatievormen.

Beschrijving

- › Plaats de helft van de stoelen aan de ene kant van het lokaal en plaats de andere helft er tegenover.
- › Wijs 4 deelne(e)m(st)ers aan die de jury zullen zijn. Zij nemen plaats op de 4 stoelen.
- › Verdeel de groep in 2 teams die tegenover elkaar gaan zitten. Leg uit dat je een paar stellingen zal voorlezen waarop de deelnemers mogen reageren door te zeggen dat ze het ermee eens of oneens zijn. Laat hen ook uitleggen waarom ze het eens/oneens met de stelling zijn. Beide groepen mogen om de beurt iets zeggen. Wanneer een deelne(e)m(st)er wil reageren, moet hij/zij opstaan. Deelne(e)m(st)ers mogen reageren op de uitspraken van eerdere sprekers. Je wijst telkens aan wie mag spreken.
- › Na elke stelling kiest de jury wie de beste opmerkingen had. Zijn/haar groep krijgt een punt. Bij een gelijke score krijgen beide teams een punt. Bij de jurering staat respect voor alle meningen centraal.
- › Het team dat de meeste punten scoort, heeft gewonnen. Houd dus de score goed bij want de uitslag wordt aan het einde van het spel bekend gemaakt.
- › Vat aan het eind van het spel nog eens samen welke meningen aan bod zijn gekomen. Maak duidelijk dat het belangrijk is om respect te hebben voor elkaar en elkaars mening.

Duur

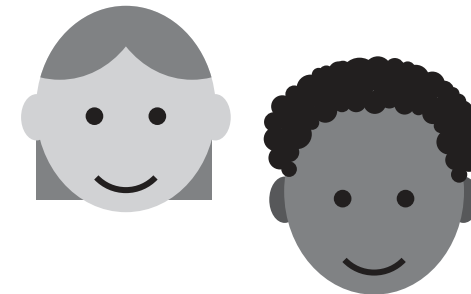
Afhankelijk van het aantal stellingen. Je hoeft niet alle stellingen te behandelen. Je kan er enkele selecteren. Je leest een stelling voor. De deelne(e)m(st)ers gaan in debat over de stelling. Jij bepaalt de duur van het debat en de discussies. Wanneer het debat is afgerond, krijgt de jury eventjes de tijd om te overleggen.

Variant:

- › Je kunt de deelne(e)m(st)ers eerst binnen hun eigen team laten discussiëren. Nadien mag een teamlid het woord nemen en de mening van het team vertegenwoordigen. Zo worden alle deelnemers bij het debat betrokken.
- › De puntentelling is niet noodzakelijk. Je kunt dit achterwege laten, mocht je dit eerder belemmerend vinden.

Stellingen

1. Gemengde koppels gaan sneller uit elkaar.
2. Liefde is universeel. Huidskleur, godsdienst, taal en cultuur tellen niet.
3. Twee geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen.
4. Bij een huwelijk tussen een in België geboren en getogen man/vrouw van Marokkaanse/Turkse/Pakistaanse (vul zelf in) afkomst en een Marokkaanse/Turkse/Pakistaanse vrouw/man die in Marokko/Turkije/Pakistan is opgegroeid is er ook sprake van een gemengd huwelijk.
5. Een gemengde relatie wordt in vele families niet aanvaard.
6. Kinderen opvoeden in 2 culturen is moeilijk maar ook een uitdaging.
7. Een partner met buitenlandse wortels is exotischer en daarom is een gemengde relatie veel spannender.
8. Een vrouw trouwt beter niet met een 'vreemde' man. Een man die met een 'vreemde' vrouw trouwt is minder erg.
9. Elke relatie is gemengd. Elke partner komt uit een gezin met een eigen familiecultuur.
10. Het aantal gemengde relaties zal in de toekomst alleen maar toenemen.

Ben is geïnteresseerd in oosterse spiritualiteit. Hij doet geregeld aan meditatie en is ook een fervent yoga-beoefenaar. Ben wil graag dat zijn Poolse vriend/echtgenoot Matyas meegaat naar de Indische tempel en kennis maakt met zijn spiritualiteitsbeleving. Matyas vindt Bens hippiegedoe maar niks.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Nele is van beroep onderwijzeres. Via een collega komt ze in contact met Tarek, een Tunesische jongeman. Nele en Tarek worden stapelverliefd op elkaar. Tarek trekt bij Nele in. Tarek heeft in Tunesië niet lang school gelopen en raakt moeilijk aan werk in België. Hij vindt een baantje als schoonmaker. Tarek heeft het er moeilijk mee dat Nele meer dan hem verdient. Nele gaat graag naar het toneel en zou willen dat Tarek haar vergezelt. Tarek vindt toneel niet interessant. Regelmatig kabbelen Nele en Tarek over geld en hobby's.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Aisha gaat met haar vriend/echtgenoot Kristof naar een Marokkaans huwelijksfeest. Tijdens het feest zitten mannen en vrouwen apart. De Belgische Kristof wil bij Aisha zitten want hij kent geen enkele gast op het feestje. Aisha heeft liever dat Kristof bij de mannen gaat zitten.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Emma en haar partner Ricardo verwachten een baby. Bij Angolezen is het besnijden van een jongen omwille van diverse redenen gebruikelijk. Ricardo vindt het normaal dat zijn toekomstige zoon besneden zal worden. De Belgische Emma vindt een besnijdenis, behalve uit medische noodzaak, niet nodig.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Jonas houdt veel van zijn Senegalese vriendin Aissatou en soms wil hij dat tonen. Wanneer ze samen op stap zijn, slaat Jonas wel eens zijn arm om Aissatou's middel en geeft haar een kus op straat. Aissatou is niet opgezet met kussen in het openbaar. Ze legt Jonas uit dat dat onbeleefd is en voelt zich gegeneerd. Jonas maakt haar duidelijk dat hij zijn liefde voor haar uit en dat ze zich niks van anderen moet aantrekken.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Bij een meningsverschil tussen Sander en zijn Braziliaanse partner Vitoria, begint Vitoria steeds luid te roepen. Sander is dergelijk gedrag niet gewoon en vindt dit absoluut niet fijn. Hij vindt zoveel temperament onnodig. Vitoria kan toch op rustige wijze een meningsverschil uitpraten?

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Jan heeft zijn partner leren kennen tijdens een vakantie in het verre Thailand. Zijn Thaise partner Kamlai is hem naar België gevolgd. Ze bouwen hier hun leven op: beiden hebben een job, samen hebben ze een huis gekocht en sinds kort hebben ze een tweeling. Nu wil Kamlai een huis/appartement aankopen in Thailand. Het moet een vakantieverblijf worden voor hun gezin of hun woning wanneer ze ooit in Thailand gaan wonen. Jan vindt het een dure onderneming en betwijfelt of hij ooit in Thailand zou kunnen aarden.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Voor de Turkse schoonfamilie van Griet is regelmatig samenkomen belangrijk. Meestal is het er een gezellige boel. Griet kan het goed vinden met haar schoonfamilie en ze wordt er hartelijk ontvangen. Toch heeft Griet geen zin om wekelijks op bezoek te gaan bij haar schoonouders. Haar partner Mehmet vindt het nochtans belangrijk om zijn familie wekelijks te zien.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

De ouders van Brams vriendin/echtgenote Irina hebben het niet breed. Soms stopt Tatyana hen wat geld toe. Nu begint Tatyana's schoonfamilie die in Oekraïne woont, maandelijks geld te vragen. Bram ziet niet in waarom hij of Tatyana hen financieel zou moeten ondersteunen. Tatyana vindt het haar plicht haar familie te helpen.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Er is een baby op komst bij Fu en Jana. Fu verhuisde als kind samen met zijn familie van China naar België. Fu's moedertaal is Chinees, maar natuurlijk praat hij ook vloeiend Nederlands. Fu wil zijn kind Chinees leren. Jana is van Belgische afkomst en is Nederlandstalig. De ouders van Jana vinden het geen goed idee om een kind in 2 talen op te voeden. Volgens hen zal het kind de 2 talen verwarren en geen enkele taal perfect spreken. Fu is er van overtuigd dat een tweetalige opvoeding geen enkel probleem is. Jana twijfelt. In welke taal gaan Fu en Jana hun kind opvoeden?

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Julie's vriendje Adam blijft eten en serveert hem spaghetti bolognese. Julie heeft het gerecht met varkensvlees bereid. Adam eet vanwege zijn godsdienst geen varkensvlees. Adam vindt het niet fijn dat Julie varkensvlees eet. Hij wil haar dan ook niet kussen wanneer zij varkensvlees heeft gegeten tenzij Julie haar tanden heeft gepoetst. Het liefst van al zou hij willen dat Julie geen varkensvlees meer eet. Voor Julie is het eten van varkensvlees geen probleem en ziet ook niet in waarom ze zou stoppen.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Wanneer Priya van haar werk thuis komt, begint voor haar een andere dagtaak. Haar Belgische partner Kris vindt dat het huishouden Priya's taak is. Priya is verantwoordelijk voor de was en de plas, voor de maaltijden, etc. Priya gaat hiermee niet akkoord. Toen ze nog bij haar ouders in India woonde, kwam er een paar keer per week een poetsvrouw langs. Kris lacht wanneer Priya voorstelt om een poetsvrouw aan te werven.

*Hoe denk jij hierover?
Over welke verschillen gaat het hier?
Kun je een compromis sluiten?*

Dochter

Je hebt een vriend met een andere etnische/religieuze achtergrond. Je wil hem voorstellen aan je ouders.

Situatie: Je begint met het rollenspel. Je vertelt aan je ouders dat je wil samenwonen met je vriend uit... (vul zelf aan). Je bent overtuigd van je beslissing en je verdedigt je tegen vooroordelen ten aanzien van gemengde relaties.

Moeder

Je dochter stelt haar nieuwe vriend voor. Hij heeft een andere etnische/religieuze achtergrond.

Situatie: Je houdt erg van je dochter maar je begrijpt haar beslissing niet. Je hebt liever niet dat je dochter samenwoont met een jongen van vreemde afkomst. Je bent verdrietig en je voelt je gekwetst door je dochter. Je denkt dat haar vriend je dochter zal verlaten en misbruik van haar zal maken.

Oudere broer/zus

Je zus heeft een vriend van vreemde afkomst.

Situatie: Je vindt het eigenlijk allemaal wel goed. Je zus kan toch vrij kiezen met wie ze een relatie aangaat? Je verdedigt de beslissing van je zus. Wanneer je moeder zegt dat de nieuwe vriend van je zus haar waarschijnlijk zal verlaten, begin je ongerust te worden. Je bedenkt dat je zus gebruikt zal worden. Je toont je bezorgdheid.

Vader

Je dochter heeft een vriend van vreemde origine en wil met hem samenwonen.

Situatie: Je gaat helemaal niet akkoord met de beslissing van je dochter. Je bent bezorgd over wat de mensen gaan zeggen. Je vindt jezelf niet racistisch, maar je dochter zie je liever niet met een 'vreemde' trouwen. Vader is streng en gebruikt verschillende argumenten om een gemengde relatie af te raden.

Bronnenlijst

- **Bos M., Cense M.** (2005). Trainen over diversiteit. Utrecht: TransAct.
- **Brander P., Cardenas C., Gomes R., Taylor M., de Vicente Abad J.** (2001). Allemaal anders, allemaal gelijk. Educatief pakket. Antwerpen: Vormen vzw.
- **Flokstra J.H.** (2006). Activerende werkvormen: voortgezet onderwijs. Enschede: Stichting Leerplanontwikkeling (SLO).
- **Mulder L., Hagen H., Voors W.** (2004). Oefeningenboek voor groepen, 150 korte oefeningen: therapie-opleiding- training. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- **Steunpunt Allochtone Meisjes en vrouwen** (2009). Prinsessen en players over rolpatronen en stereotypes. Brussel: Sultan Balli.
- **Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Agentschap voor kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming. VOET** (2010). Nieuwe vakoverschrijdende eindtermen voor het secundair onderwijs. Brussel: Ludy Van Buyten.

Colofon

Redactie en eindredactie

Sayira Maruf, Chia Longman

Met dank aan

Amal Miri, Annelies Van Hamme, Cigdem Oztürk, Fatma Arikoglu, Shaireen Aftab, Veerle Soutaert, Yasmina Akhandaf

Grafisch ontwerp

Bart Rylant — Studio Hert

Dit is een publicatie van

ella – kenniscentrum gender en etniciteit
Koningsstraat 136
1000 Brussel
www.ellavzw.be

Verantwoordelijke uitgever

ella – kenniscentrum gender en etniciteit
Koningsstraat 136
1000 Brussel

Met steun van de Vlaamse minister van
Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van
Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Documentaire

'Mix & match made in heaven'

Over gemengde relaties...

Camera, Geluid, Montage & Regie

Beyhan Ozhan

Interviewer

Sayira Maruf

Geïnterviewden

Abdullah Avci
Annelies Verdoolaege
Fatima Bali
Harry Schram
Kalifa Diaby
Katrien Zuallaert
Lauren Vander Cruysse
Leen Appeltans
Michel Cavalcante de Negreiros
Raymond Verdoolaege
Veerle Verhasselt
Viviane Plets

Muziek

Enio Arnouts

Dit werk is auteursrechtelijk
beschermd.